

семена, так і м'які ткани околоплодника різних видів використовуються в якості корму сойкою.

Більшість вранових і срібриста чайка (всього 4 види) являються зврифагами, по в границях изучаемых біотопов і вони потребляють переважно рослинні корми.

Група зоофагов включає 20 видів — потребителів беспозвоночних (вальдшнеп (*Scolopax rusticola*), лугової конек, крапивник (*Troglodytes troglodytes*), королек (*Regulus regulus*), синиці: довгохвоста (*Aegialos caudatus*), московка (*Parus ater*), лазорівка (*P. caeruleus*) і велика (*P. major*), пищуха (*Certhia familiaris*); всього 9 видів) і міофагов (соколообразні, сови, сивий сорокопуд (*Lanius excubitor*); 11 видів). В раціонах синиць роду *Parus* значиме місце займають також рослинні корми. Значить, в частині, регулярне використання цими видами сім'я земляничника і перикарпії плодів фісташки. Таким образом, ведучий групою кормів для більшості птахів являються рослинні об'єкти. Вони ж грають більш або менш важливу роль як додатковий або заміщаючий корм в харчуванні багатьох видів іншої трофічної спеціалізації.

Приведені дані дозволяють зробити висновок, що природні реліктові насадження ЮБК мають дуже сприятливі природні умови, що визначають їх роль в якості зимніх місць обитання птахів. Їм властиві висока біотопічна різноманітність, наявність обильної, різноманітної і доступної кормової бази.

В силу вказаних причин, зимня орнітофауна досліджуваного сообщества характеризується значимим видовим багатством, широким екологічним спектром і високою чисельністю ряду видів. Вона включає 56 видів, що складає око-

ло 85% видового складу птахів, зимуючих в наземних біотопах кримського південного узбережжя. Це дозволяє розглядати збережені фрагменти сообщества реліктовий дендрофлори в числі головних зимніх резерватів різноманітності птахів на ЮБК в умовах інтенсивної антропогенної деградації цього унікального регіону.

ЛИТЕРАТУРА

- Бабков І.І. (1966): Клімат. Симферополь: Крим. 1-67.
 Бескаравайний М.М. (1980): Роль деревно-кустарникових екотопів в зимній харчуванні чорного дрозда на південному березі Криму. - Бюл. Гос. Никитск. бот. сада. 43 (3): 15-18.
 Даль С.К. (1929): Наблюдения над зимній орнітофауною в східній частині південного берега Криму. - Зап. Кримського об-ва естествоиспытателей и любителей природы. 11: 151-157.
 Костин Ю.В. (1983): Птицы Крима. М.: Наука. 1-240.
 Кочкин М.А. (1967): Почвы, леса и климат Горного Крима — пути их рационального использования. М.: Колос. 1-368.
 Михеев А.В. (1981): Перелеты птиц. М.: Лесная пром-сть. 1-232.
 Молчанов Е.Ф., Григоров А.Н., Голубева И.В., Ларица Т.Г., Шербатюк Л.К., Рутулов И.А., Склонная Л.У., Бескаравайный М.М. (1992): Высококомжелевельные леса Крима и проблемы их охраны. - Деп. в ВИНТИ 30.12.92. № 3706-В92.
 Равкин Ю.С., Доброхотов Б.П. (1963): К методике учета птиц лесных ландшафтов во внегнездовое время. - Организация и методы учета птиц и вредных грызунов. М.: Наука. 130-137.

Україна (Ukraine),
 334876, Крим,
 г. Феодосія, п/о Курортное,
 Карадагський філіал ІнБЮМ.
 М.М. Бескаравайний.

Замітки	Беркут	5	Вип. 2	1996	129
---------	--------	---	--------	------	-----

ЧУБАТА ЧЕРНЬ — НОВИЙ ГНІЗДОВИЙ ВИД ФАУНИ ЗАКАРПАТТЯ

Tufted Duck is a new breeding species in fauna of the Transcarpathians. - L.A. Potish. - Berkut. 5 (2). 1996. - Breeding of this duck was discovered near the town of Beregove and the village of Boronyava in Transcarpathian region in 1996. A female had 6 chicks.

Чубата чернь (*Aythya fuligula*) на території Закарпатської області досі вважалася сезонним мігрантом. Зграї цього виду можна систематично спостерігати під час весняного перельоту на заплавах територіях в пониззі р. Лато, іці. Чисельність чубатої черні в окремі дні тут може досягати сотні особин. Дані про гніздування цієї качки на Закарпатті не було.

Під час багаторазових експедиційних маршрутів по Закарпатській рівнині у 1996 р. нами було відмічено 3 пари чубатої черні поблизу м. Берегове на зарослому озерці та 10 особин на рибозплідних ставках Закарпатського рибокомбінату поблизу с. Боронява. В обох випадках строки перебування птахів (друга половина травня — перша половина липня) дають змогу говорити про гніздування цього виду на території області. Крім того, на водоймі поблизу м. Берегове спостерігалась самка з 6 пташенятами.

Л.А. Потіш

Україна (Ukraine),
 294018, м. Ужгород,
 вул. Новака, 37.
 Л.А. Потіш.